

Livelihoods and Food Security Trust Fund

လက်ဖက်ခွက်ပျိုးနည်းနှင့် ထိန်းသိမ်းနည်းလက်ခွဲစာအုပ် ကိုးကန့်ဒေသ

၂၀၁၃ ခုနှစ်

မြို့သူ

သန်းမြင့်ဆွေ
B.Agr.Sc (2006-Sr)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ကဲရီမြန်မာနှင့်
ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့်
စီးပွားဖြစ်လက်ဖက်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းဖန်တီးပေးရေးစီမံကိန်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

အသိအမှတ်ပြုလွှာ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး အင်အားနည်းပါးသူတို့အတွက် အသက်မွေးမှု၊ လုပ်ငန်းများ နှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရက်ရောသော လှူဒါန်းမှုများ အတွက် သြစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ပြင်သစ်၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံများအား ကျေးဇူး ဥပကာရ တင်ရှိပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေအတွက် အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်

ဤသင်တန်းစာအုပ်ကို သြစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ပြင်သစ်၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံများ၏ ငွေကြေး ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ဤသင်တန်း လက်စွဲစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်များသည် အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ သဘောထား အမြင်များကို ထင်ဟပ်သည်ဟူ၍ မယူဆနိုင်ပါ။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	၄
၂။	လက်ဖက်ပိုးပင်	၅
၃။	လက်ဖက်စိုက်ပျိုးနည်း	၆
၄။	လက်ဖက်မျိုးစေ့	၆
၅။	ပျိုးပင်ပျိုးခြင်း	၈
၆။	ကိုင်းကူးပင်ရွေးချယ်နည်း	၉
၇။	ပျိုးကိုင်းစိုက်နည်း	၁၀
၈။	လက်ဖက်ပြောင်းရွှေ့စိုက်ခြင်း	၁၁
၉။	စိုက်ပျိုးပြီး လက်ဖက်ပင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နည်း	၁၂
၁၀။	လက်ဖက်ပင်ကိုင်းဖြတ်နည်းနှင့်ပြုပြင်နည်း	၁၃
၁၁။	လက်ဖက်ပင်ကိုင်းကူးနည်း	၁၅
၁၂။	လက်ဖက်ခူးခြင်း	၁၆
၁၃။	လက်ဖက်နှင့်ပတ်သက်ပြီးတရုတ်ပြည်တွင်ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် အချက်များ	၁၆
၁၄။	လက်ဖက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ	၁၇

၁။ နိဒါန်း

လက်ဖက်မျိုးများမှာ အများအားဖြင့် *Camellia sinensis* var. *sinensis* နှင့် *Camellia sinensis* var. *assamica* ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြီး ရုက္ခဗေဒအားဖြင့် များပြားလှစွာသော အမျိုးကွဲများလည်းရှိပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် အရွက်ကိုသာကြည့်၍ ခွဲခြားလေ့ရှိပြီး အရွက်ကြီး (အိန္ဒိယမျိုး)၊ အရွက်သေး (တရုတ်မျိုး) နှင့် အရွက်အလယ်အလတ် (ကမ္ဘောဒီးယားမျိုး) များ ဟူ၍သုံးမျိုးသုံးစား ခွဲခြားလေ့ ရှိသည်။ အရည်အသွေးမြင့်လက်ဖက်ပင်များမှာ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် အမြင့်ပေ (၄၉၀၀) ခန့်တွင် စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းလေ့ရှိပြီး အပင်ကြီးထွားနှုန်းနှေးကွာ အနံ့အရသာပိုမိုကောင်းမွန်သည်ကို တွေ့ရသည်။ လက်ဖက်စိုက်တောင်သူများအတွက် မျိုးကောင်းရွေးချယ်ရန်မှာ မိမိတို့ဒေသရှိ ဈေးကွက်အခြေအနေကို အဓိကထားပြီးရွေးချယ်သင့်ပြီး ထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း အခါးခြောက်နှင့် အချိုခြောက်ကို ဈေးကွက်အခြေအနေကို လိုက်၍ သင့်လျော်သလိုထုတ်လုပ်ရန်ဖြစ်သည်။

ကိုးကန့်ဒေသတွင် လက်ဖက်စိုက်တောင်သူများမှ လက်ရှိအချိန်အထိ အခါးခြောက် တစ်မျိုးတည်းကိုသာ ထုတ်လုပ်လေ့ရှိပြီး၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများမှ ဖူအာချာခေါ် တန်ဖိုးမြင့် လက်ဖက် ကိတ်မျိုးကို ထုတ်လုပ်၍ တရုတ်ပြည်ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ကိုးကန့်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဒေသရှိ လက်ဖက်စိုက် တောင်သူ များ၏ ဘဝနေမှုကို မြှင့်တင်ရန် စီးပွားဖြစ်လက်ဖက်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း ဖန်တီးပေးရေးစီမံကိန်းကို ကံရံမြန်မာအဖွဲ့မှ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည့် လက်ဖက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၊ အရည်အသွေးနှင့်ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရေး အတွက် နည်းပညာသင်ကြားပေးခြင်းသည်လည်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်ရာ လက်ဖက်စိုက်ပျိုး နည်းနှင့်ထိန်းသိမ်းနည်းမှာ လက်ဖက်စိုက်တောင်သူတို့ လက်ဝယ်ဆောင်ထားကျင့်သုံးရမည့် စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကိုးကန့်ဒေသတွင်သာမက မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ရှိ လက်ဖက်စိုက်တောင်သူများလည်း လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရန် မျှဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ပါအချက်များမှ မိမိတို့ဒေသနှင့်ကိုက်ညီ မည့်အချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေတိုးပြီး စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးကို အထောက် အကူပြုစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ လက်ဖက်ပျိုးပင်

အမျိုးအစားရွေးချယ်နည်း

ကိုးကန့်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသော လက်ဖက်ပျိုးများကို အရွက်၏အရွယ်အစားအလိုက် အရွက်ကြီးမျိုး၊ အရွက်လတ်မျိုးနှင့် အရွက်ငယ်မျိုးဟူ၍ (၃) မျိုး ခွဲခြားနိုင်သည်။ ကိုးကန့်ဒေသရှိ လက်ဖက်ပျိုးများမှာ ယူနန်မျိုးများဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ချောင်မှ ဟုခေါ်သော လက်ဖက်ပျိုး များဖြစ်သည်။ အမြင့်မှာ (၃-၁၀) မီတာအထိရှိကြသည်။

စဉ်	လက်ဖက်ရွက်	အလျား(စင်တီမီတာ)	အနံ(စင်တီမီတာ)
၁	အရွက်ကြီး	၆၀	၄၀
၂	အရွက်လတ်	၄၀	၂၀
၃	အရွက်ငယ်	၂၀	၂၀

လက်ဖက်အမျိုးအစား

သဘာဝအတိုင်း စိုက်ပျိုးသော လက်ဖက်အမျိုးအစားမှာ အထွက်နှုန်းနှင့် အရည်အသွေးပါ ကောင်းမွန်သည်။ အရွက်ကြီးပြီး အညွန့်ထွက် စောစောသည်။ လက်ဖက်ညွန့်အရောင်မှာ အဝါစိမ်း (သို့မဟုတ်) အစိမ်းဖျော့ရောင်ဖြစ်ပြီး အမွှေးများပါရှိသည်။ လက်ဖက်ညွန့်မှာ ရှည်ပြီး နုနေပါသည်။ လက်ဖက်ရွက်၏ ပုံစံမှာ ဖောင်းနေပြီး အပူဒဏ်၊ အအေးဒဏ်နှင့် ရောဂါပိုးမွှားဒဏ်ကို ခံနိုင်သည်။ မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်သောမြေတွင် နေရောင်ခြည်ရရှိသော ကုန်းမြေဘက်ခြမ်းထက် နေရောင် ခြည်မရရှိသော ကုန်းမြေဘက်ခြမ်းက လက်ဖက်များသည် အသီးနည်းပြီး အညွန့်များသောကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်။

ကိုးကန့်ဒေသတွင် လက်ဖက် (၃) မျိုးရှိသည့်အနက် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော လက်ဖက်ပျိုးမှာ အညွန့်စိမ်းပြီး မျိုးကောင်းမွန်သည်။ ကျန်သည့် လက်ဖက်ပင် (၂) မျိုးမှာ လက်ဖက်အညွန့်နီနှင့် အညွန့်တွင် အမွှေးနည်းသည့် အပင်မျိုးဖြစ်သည်။

၃။ လက်ဖက်စိုက်ပျိုးနည်း

(၁) မျိုးစေ့တိုက်ရိုက်စိုက်ပျိုးခြင်း

ဤနည်းဖြင့်စိုက်ပျိုးပါက အားသာချက်မှာ အပင်ပေါက်လွယ်ခြင်း၊ အရင်းအနှီးနည်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းမှုလွယ်ကူခြင်း အပင်ရှင်သန်ရန်လွယ်ကူခြင်းနှင့် အပင်အမြစ် မြေကြီးထဲသို့ ပိုမို ထိုးဖောက်နိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အားနည်းချက်မှာ လက်ဖက်မျိုးကိုရွေးချယ်ရာတွင် (မျိုးစေ့ရွေးခြင်း) အရည်အသွေးကောင်း မွန်သည့်မိခင်လက်ဖက်ပင်မှအသီးကြည့်ပြီးမှသာ မျိုးစေ့ကောင်း၊ မကောင်း သိနိုင်သည်။ ဝယ်ယူ လာသော မျိုးစေ့သည် ကောင်းမကောင်းခွဲခြားရန် လွန်စွာ ခက်ခဲသည်။ ထို့ပြင်မိခင်လက်ဖက်ပင်၏ ပန်းပွင့်များသည် ဝတ်မှုကူးစက်ခြင်းကြောင့် လက်ဖက်မျိုးစေ့များ၏ အရည်အသွေး ပြောင်းလဲသွား နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မျိုးစေ့မှ စိုက်ပျိုးလျှင် တစ်နှစ်လျှင်တစ်ခါသာ ပျိုးထောင် (သို့မဟုတ်) တိုက်ရိုက်မျိုးစေ့ချ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ပေါက်လာသောအပင်များသည် မျိုးကွဲများနိုင်သည့်အတွက် အရည်အသွေးနှင့် အထွက်နှုန်းကို ထိခိုက်နိုင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မျိုးများမှာ လွန်စွာတူညီနေ နိုင်သဖြင့် မျက်စိဖြင့် ခွဲခြားရန် အလွန်ခက်ခဲသည်။

(၂) ကိုင်းကူးစိုက်ပျိုးနည်း

အပင်မှကိုင်းကူးစိုက်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာသော အပင်သည် မိခင်အပင်နှင့် မျိုးတူ ဖြစ်သည့် အတွက် မူလအရည်အသွေးရရှိရန် သေချာသည်။

ကိုင်းကူးစိုက်ပျိုးနည်း၏ အားသာချက်များမှာ ရှင်သန်လွယ်ခြင်း၊ အပင်ထွက်နှုန်းများခြင်း (၄) လ အကြာတွင် အမြစ်နှင့်အညွန့် ထွက်လာခြင်းတို့ဖြစ်ပြီး (၁၀) လရောက်လျှင် နေရာပြောင်း၍ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ (နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းမရွေး စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။)

အားနည်းချက်မှာ ကိုင်းဖြတ်ပျိုးထောင်ထားသည့်အတွက် သန်မာသည့် ရေသောက်မြစ် မရှိခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်း မိခင်ပင်အား သေချာစွာရွေးချယ်ရခြင်း၊ ပျိုးထောင်ရာတွင် အချိန်ယူ၍ သေချာစွာပြင်ဆင်ရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၄။ လက်ဖက်မျိုးစေ့

မျိုးစေ့မှည့် မမှည့်ခွဲခြားခြင်း

လက်ဖက်အသီး၏ အခွံအရောင်မှာ အညိုရောင်ဖြစ်ပြီး ခွဲလိုက်သည့်အခါ အစေ့၏ အရောင်မှာ အဖြူရောင် ဖြစ်သည်။ မရင့်မှည့်သေးသောအသီး၏ အခွံမှာ စိမ်းစိုရောင်ဖြစ်သည်။ မျိုးစေ့၏ အရောင်မှာ အဝါရောင်၊ အဝါဖျော့ (သို့မဟုတ်) အဖြူရောင် ဖြစ်သည်။

လက်ဖက်အသီးအရောင်မှာ အစိမ်းရင့်ရောင် (သို့မဟုတ်) ညိုစိမ်းရောင်ဖြစ်ပြီး အရောင်တောက်ပမှု မရှိပါ။ အချို့အသီးများတွင် အခွံ ကွဲနေပြီး မာ၍ ကျွတ်နေသည်။

လက်ဖက်အသီးရင့်မှည့်သော အချိန်တွင် အချို့ အမျိုးအစားများမှာ ရင့်မှည့်ချိန်စောပြီး အချို့ အမျိုးအစားများမှာ ရင့်မှည့်ချိန် နောက်ကျသည်။ အများအားဖြင့် နှင်းမကျခင် ခူးသည့် အပင်များရှိ လက်ဖက်သီးများသည် ပူသည့်နေရာတွင် ရင့်မှည့်ချိန်စောပြီး အေးသောနေရာတွင် ရင့်မှည့်ချိန် နောက်ကျသည်။ လက်ဖက်ခင်းတွင် အသီးများ၏ (၈၀%) အထက် အရောင်မှာ အညိုစိမ်းရောင်နှင့် (၄-၅%) အထက် အသီးမှာ ကွဲအက်နေချိန်တွင် ပထမဆုံးခူးရမည့် အကောင်းအဆုံးအချိန် ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် (၁၅-၂၀) ရက်များတွင် တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ် ထပ်မံ၍ ခူးဆွတ်နိုင်သည်။

လက်ဖက်မျိုးစေ့လှန်းနည်း

နေ့တစ်ဝက် နေပူလှန်းပြီးသောအခါ အေး၍ ခြောက်သွေ့သောနေရာတွင် ဖြန့်ထားရမည်။ နှစ်ရက် (သို့) သုံးရက်ကြာသည့်အခါ လက်ဖက်အသီးခွံများသည် ကွာ၍ကွဲသွားသည်။ ကွဲသွားသည့် မျိုးစေ့များမှ အောင်စေ့ မအောင်စေ့ မျိုးစေ့များကို ခွဲခြားနိုင်သည်။

မျိုးစေ့အကြီးအငယ်ခွဲခြားခြင်း

မျိုးစေ့အမျိုးအစားခွဲခြားရန် စကာ(၄)မျိုး ရှိသည်။ (၁.၆-မီလီမီတာ)၊ (၁.၄-မီလီမီတာ)၊ (၁.၂-မီလီမီတာ) နှင့် (၁-မီလီမီတာ) အမျိုးအစားများ ဖြစ်သည်။

စဉ်	မျိုးစေ့ အချင်း (စင်တီမီတာ)	တစ်ကျင်တွင်ပါဝင်သောမျိုးစေ့အရေအတွက် (နေလှန်းပြီး)
၁	၁.၆ ထက်ကြီး	၃၀၀
၂	၁.၄-၁.၆	၃၀၀-၄၀၀
၃	၁.၂-၁.၄	၄၀၀-၅၀၀
၄	၁-၁.၂	၅၀၀-၆၀၀
၅	၁အောက်ငယ်	၆၀၀

မျိုးစေ့စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းနည်း

(၁) မျိုးစေ့ကို အခန်းထဲတွင် သိုလှောင်ပါက သဲရှိပြီး အေး၍ ခြောက်သွေ့သောနေရာ နေရောင်မထိုးသည့်နေရာ ဖြစ်ရမည်။ မျိုးစေ့ထားမည့် ဘေးပတ်ပတ်လည်တွင် ကောက်ရိုး အခြောက်ကို တစ်လက်မ အထူလောက်ထားရှိပြီး မျိုးစေ့ကို (၃-၄) လက်မ အထူထည့်ပြီး မျိုးစေ့ကို (၃-၄) ထပ်ထည့်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် မျိုးစေ့ပေါ်သို့ သဲများ ခင်းထားပေးရမည်။ အအေးခါတ် (၅-၇)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် မျိုးစေ့၏ ရေဓာတ်သည် (၃၀%) နီးပါး ရှိရမည်။

(၂) မျိုးစေ့ကို မြေကြီးတွင်သိုလှောင်ပါက မြောင်းတူးပြီး ခြောက်သွေ့သောနေရာ ရေစိမ့် မဝင်နိုင်သော နေရာဖြစ်ရမည်။ တူးပြီးသော မြောင်း နှုတ်ခမ်းကို ပိုးမွှားများကင်းရှင်းစေရန် မီးရှို့ထားရမည်။ မြောင်းမှ (၃-၅) အကွာတွင် လေ ရရှိ နိုင်သော ဝါးလုံးကို ထိုးထားပေးရမည်။ နောက်ဆုံးတွင် မြေကြီးများဖြင့် ဖုံးအုပ်ပေးရမည်။ မိုးရေ မဝင်နိုင်စေရန် မြောင်းဘေးမှ (၆-၈)လက်မ) အကွာတွင် မြောင်းအသေးတစ်ခုကို ဖောက်ထားပေးရမည်။

၅။ ပျိုးပင်ပျိုးခြင်း

မြေရွေးချယ်ခြင်း

(၁)အချဉ်ခါတ်ရှိသော တောင်ကုန်း၊ မြေနီ၊ မြေဝါ၊ မြေပွသည် အကောင်းဆုံး စိုက်ပျိုးမြေ ဖြစ်သည်။ လယ်ကွက်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်း၊ သဲ၊ ကျောက်မြေ၊ ရွှံ့စေးမြေများတွင် လက်ဖက် ပင်စိုက်ပျိုးရန် မသင့်လျော်ပေ။

(၂) တစ်မူတွင်ဝင်ဆံ့သောပျိုးပင်အရေအတွက်

တစ်မူလျှင် လက်ဖက်မျိုးစေ့ ကျင် (၁၂၀) မှ (၁၄၀) အထိသုံးစွဲ၍ ပျိုးထောင်နိုင်သည်။ တစ်ကျင်လျှင် လက်ဖက်စေ့ (၃၀၀) ကျော် ပါရှိသည်။ အပင် (၃၆၀၀၀) နှင့် (၄၂၀၀၀) စိုက်ပျိုးလျှင် (၇၀%) ပျိုးပင် ရရှိနိုင်သည်။

$$၃၆၀၀၀ \times ၀.၇ = ၂၅၂၀၀ - ပင်$$

$$၄၂၀၀၀ \times ၀.၇ = ၂၉၄၀၀ - ပင်$$

ထို့ကြောင့်တစ်မူတွင် ပျိုးပင်အရေအတွက် ၂၅၂၀၀ပင်မှ ၂၉၄၀၀ အထိပျိုးထောင်နိုင်သည်။

ပျိုးပင်ထိန်းသိမ်းနည်း

လက်ဖက်ပျိုးပင်များကို မြေများဖွခြင်း၊ ပေါင်းမြက်များ ရှင်းလင်းပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေး ရမည်ဖြစ်ပြီး တစ်ကန့်လျှင် (၃.၃) ပေ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပြီး ပျိုးပင်ဘေးပတ်ပတ်လည်တွင် ရေမြောင်းများ တူးပေးရမည်။ ရေမြောင်း၏ အကျယ်မှာ (၁-၂)ပေ ၊ အနက်မှာ (၀.၆) ပေ ရှိရမည်။

ပျိုးပင်ပျိုးရမည့်အချိန်

ပျိုးပင်ပျိုးရမည့်အချိန်မှာ လက်ဖက်သီးရင့်မှည့်သောအချိန် (အောက်တိုဘာလ၊ နိုဝင်ဘာလ)တွင် လက်ဖက်ပင်မှ ခူးပြီး ပျိုးထောင်ပေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

ပျိုးပင်စိုက်ရမည့်အနက်

ပျိုးပင်စိုက်ပျိုးရမည့် အနက်မှာ (၁လက်မ မှ ၄လက်မ) စိုက်ပေးရမည်။ အပေါ်မှ ဖုံးသောမြေမှာ စိုက်ပျိုးမည့်နေရာမှမြေသား ဖြစ်ရမည်။

ပျိုးပင်စိုက်ပျိုးရမည့် အကွာအဝေးမှာ မြောင်းတစ်ခုအတွင်း၌ တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် (၁၀) လက်မ အကွာအဝေးရှိရမည်။

ပျိုးခင်းထိန်းသိမ်းနည်း

ပျိုးခင်းတွင် ပေါင်းမြက်များကို ရှင်းလင်းပေးခြင်း၊ မိုးမရွာလျှင် ရေလောင်းပေးခြင်း တို့ ဖြစ်သည်။

ပျိုးပင်မြေထုပ်ထည့်ခြင်း

ပျိုးပင်မြေမှာ အပေါ်ယံမြေ မယူဘဲ အတွင်း မြေနီ၊ မြေဝါများကိုသာ ယူပြီးစိုက်ပျိုးရမည်။ ပျိုးထုပ်၏ အရွယ်အစားမှာ (၄x၃) လက်မခန့် ရှိရန်လိုအပ်ပြီး ပျိုးပင်ကို ကျစ်လစ်စွာ အနေတော် ထားရမည်။

၆။ ကိုင်းကူးပင်ရွေးချယ်နည်း

အမျိုးအစားကောင်း ကိုင်းကူးပင်ရွေးချယ်ခြင်း

ရင့်သောကိုင်းကို ရွေးချယ်ပါ။ ရွေးချယ်ရမည့်အရောင်မှာ အစိမ်းရောင်ရှိသောကိုင်းရင့် (သို့မဟုတ်) နီညိုရောင် နှစ်ခြင်းပေါက်ကိုင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မျိုးကိုင်းကိုဖြတ်လျှင် နံနက် (သို့မဟုတ်) ညနေအချိန်တွင်သာ ဖြတ်ရမည်။ နေပူတွင် မထားရ။ အေးသောနေရာတွင် ထောင်၍ထားရမည်။ နံနက်နှင့် ညနေတို့တွင် ရေလောင်းပေးရမည်။

မျိုးကိုင်းဖြတ်သတ်မှတ်ခြင်း

ရောဂါကင်းသော အရွက်ကိုသာ ကိုင်းဖြတ်ရမည်။

ကိုင်းဖြတ်နည်း

ကိုင်းဖြတ်လျှင် တစ်စောင်း ဖြတ်ပေးရမည်။ အကယ်၍ အရွက်နှစ်ရွက်ရှိလျှင် အောက်ရွက်ကို ဖြတ်ပေးရမည်။

မျိုးကိုင်းထားသိုနည်း

အမြစ်ထွက်ဟော်မုန်း တစ်ထုပ်လျှင် ရေသန့်ဘူး (၂) ဘူးနှင့် ရောစပ်ဖျော်ပါ။ ဖျော်ထားသည့် ရေထဲသို့ ဖြတ်ထားသောကိုင်းကို မြန်မြန်ထည့်ပေးပါ။ ကိုင်းကို နံနက်ပိုင်းတွင် ခုတ်၍ ဆေးစိမ် ထားပြီး ညနေခင်းမှ စိုက်ပေးရမည်။ နေပူသော အချိန်မခုတ်ရ၊ မစိုက်ရပါ။

ပျိုးပင်စိုက်ခင်းအကျယ်အဝန်းနှင့်မြေလိုအပ်ချက်

ပျိုးဘောင်၏ အကျယ်မှာ (၃.၆-၆) ရှိပြီး အရှည်မှာ (၃၀ ပေ) ရှိရမည်။ ပျိုးစင်တိုင်၏ အမြင့်မှာ (၇ ပေ) ရှိပြီး အလယ်လူသွားလမ်းမှာ (၄ပေ) ရှိသင့်သည်။

အဆင်သင့် ပြုလုပ်ထားသော ပိုးသတ်ထားသည့်မြေထုပ်ကို ရေလောင်းပြီးပါက မြေကြီးလက် မကပ်သော အချိန်တွင် စိုက်ပျိုးရမည်။ မြေနီ၊ မြေဝါနှင့် အချဉ်ဓာတ်ရှိသောမြေနှင့် စိုက်ပျိုးရမည်။

၇။ ပျိုးကိုင်းစိုက်နည်း

ပျိုးပင်စိုက်လျှင် လက်မနှင့် လက်သန်းအရွယ် ကိုင်းကို အရွက်မှကိုင်းပြီး ကိုင်းကို (၄၀) ဒီဂရီစောင်း၍ ဖြည်းဖြည်းစိုက်ရမည်။ အရွက်များကို မြေမကပ်စေရန် ဂရုစိုက်ရမည်။ လေပေါက်ပိတ်ပြီး အရွက်ကြွေတတ်သည်။ တစ်ဧကကို အပင် (၁၅၀၀၀၀)မှ (၂၀၀၀၀၀) ထိ ပျိုးထောင်နိုင်သည်။

စိုက်ထားသော ပျိုးပင်ကို အချိန်မှန်မှန် ရေလောင်းရမည်။ နေရောင်ခြည်နှင့် မိုးရွာသောဒဏ် ခံနိုင်စေရန် အမိုးအကာ ထားရှိရမည်။

ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း

စိုက်ထားသော ပျိုးပင်ကို သေချာစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမည်။ ရေလိုအပ်ချက်ပေါ် မူတည်၍ နံနက် တစ်ကြိမ်၊ ညနေ တစ်ကြိမ် (သို့မဟုတ်) (၃-၄) ရက်တစ်ကြိမ် ရေလောင်း ပေးရမည်။

ပျိုးပင်များကို ပေါင်းမြက်ရှင်းပေးရမည်။ ရောဂါပိုးမွှားများ မကျရောက်စေရန် ဂရုစိုက်ပေးရမည်။ ပျိုးပင်များကို မြေဩဇာထည့်ပေးရမည်။ ပျိုးပင်သက်တမ်း (၃)လ နောက်ပိုင်း နွားချေးအရည် ထည့်ပေးရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ထည့်ပေးပြီးနောက် ပျိုးပင်များကို ရေအေးဖြင့် ဖျန်းပေးရမည်။

ပျိုးပင်သက်တမ်း (၁) လကြာပြီးနောက် နေအကာ၊ မိုးအကာများကို နံနက်ခင်းနှင့် ညနေခင်းတွင် ဖယ်ပေးရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ နေ့လည်ခင်းတွင် မဖယ်ပေးရပါ။ အပင်များ သေဆုံးနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပျိုးပင်ကို စိုက်ခင်းတွင်စိုက်ပျိုးမည်ဆိုပါက မူလမြေဟောင်း ထည့်၍ စိုက်ပျိုးပေးရမည်။

၈။ လက်ဖက်ပြောင်းရွှေ့စိုက်ခြင်း

မြောင်းတူးစိုက်ပျိုးနည်း

မြောင်းတူးစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်

၁. တူးထားသော မြေကြီးသည် နေအပူရှိန်ကြောင့် ပိုးမွှားရောဂါများ သေစေနိုင်သည်။

၂. မြောင်းတူးစိုက်ပျိုးနည်းတွင် သဘာဝမြေဩဇာထည့်လျှင် မြေကြီးထဲသို့ အလွယ်တကူ စိမ့်ဝင်နိုင်သည်။

၃. မြောင်းတူးပြီးလျှင် မြေကို အရင်ထည့်ပါ။ ၎င်းနောက် သဘာဝမြေဩဇာကို ထည့်ပါ။
 နောက်ဆုံးတွင် အပေါ်ယံမြေကို ထည့်ရမည်။ သို့မှသာ လက်ဖက်ပင် သန်စွမ်းသော
 မြေအနေအထား ရရှိမည်။

မြေတူးသည်အချိန်

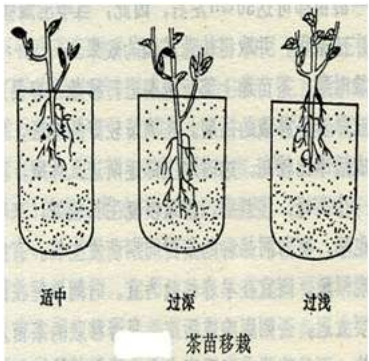
မြောင်းတူးပြီး (၃) လကြာသည်အထိ ထားပါ။ ထိုမြောင်းထဲသို့ မြေဩဇာထည့်ပြီးပါက
 မြေကြီးအာနိသင် ကောင်းလာသည်။ မြောင်းတူးထားသော မြေကို အချိန်တိုအတွင်း စိုက်ပျိုးပါက
 အပင်ကြီးထွားနှုန်း မကောင်းပါ။

မြောင်းတူးကန့်သတ်ချက်

မြောင်းတူးသောအခါ အနက်နှင့်အကျယ်အကွာအဝေးမှာ (၁) ပေစီတူး၍ စိုက်မြောင်း
 တစ်ဘောင်နှင့်တစ်ဘောင် အကွာအဝေးမှာ (၅)ပေ ဖြစ်သည်။

၁. လက်ဖက်ပင်ရွှေ့စိုက်ချိန်မှာ (ဇွန်လ) မိုးများချိန်တွင် စိုက်ပျိုး နိုင်ပါသည်။
၂. လက်ဖက်ပင်ရွှေ့စိုက်လျှင် အမြစ်နားရှိ မြေအနည်းငယ် ထည့်ယူ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။
(ကိုင်းကူးပင်)
၃. လက်ဖက်စေ့ပျိုးပင် ရွှေ့စိုက်လျှင် စိုက်ပင်မှ အိတ်ကို ဖယ်ရှားပေးရမည်။
၄. လက်ဖက်စေ့ပျိုးပင်စိုက်လျှင် အမြစ်ကို ကျစ်ကျစ်လေးဖိ၍ အပေါ်ယံမြေသားကို ဖွဖွလေး
ထည့်ပေးရမည်။
၅. လက်ဖက်ပင်ရွှေ့စိုက်လျှင် ပျိုးပင်ကို မြောင်းအလယ်တွင် မစိုက်ဘဲ မြောင်းတစ်ဘက်ကို
ကပ်စိုက်ပျိုးပါ။
၆. ကိုင်းကူးစိုက်ပျိုးပင်ဖြစ်ပါက စိုက်ပင်၏ အမြစ်ကို နက်နက်လေး စိုက်ပေးရမည်။
၇. မြေကြီးသည် သဲမြေဖြစ်ပါက ခပ်နက်နက် စိုက်ပေးပါ။ မြေစေး ဖြစ်ပါက
တိမ်တိမ်စိုက်၍ ရပါသည်။
၈. လက်ဖက်ပင် တစ်ပင်ချင်း အကွာအဝေးမှာ တစ်ပေဖြစ်ပါသည်။
၉. လက်ဖက်ပင်များကို ပူပြင်းသော နေရာတွင် အရိပ်ပြုလုပ် ပေးရမည်။

၉။ စိုက်ပျိုးပြီး လက်ဖက်ပင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နည်း

၁. မြေဆွ ပေါင်းမြက်ရှင်းခြင်း။

၂. ကြိုတင်၍ ပြောင်းဖူး (သို့မဟုတ်) ပဲပင် စိုက်ပေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ဖက်ပင်ကို နေအပူရှိန် တိုက်ရိုက်မထိမိစေရန် ဖြစ်သည်။

၃. ဆောင်းတွင်းအချိန်ဆိုလျှင် ပဲပင်ညှပ်၍ စိုက်ပါ။ ပဲပင်စိုက်ခြင်းကြောင့် မြေဩဇာရပြီး နှင်းဒဏ်ကိုလည်း ကာကွယ်နိုင်သည်။ သတိထားရမည်မှာ လက်ဖက်ပင်၏ ဘေးပတ်လည် တစ်ပေအကွာအဝေးတွင် မြက်ပင်ကို လက်ဖြင့် နှုတ်ပေးပါ။ မြက်နှုတ်ပြီး နောက်ပိုင်း လက်ဖက်ပင်၏ ခြေရင်းတွင် မြေကို ထပ်၍ပုံပေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နွေရာသီတွင် နေအလွန်ပူပြီး မြေများ ကွဲအက်သောကြောင့် အပင်သေလွယ်သည်။ ဆောင်းရာသီတွင် ပလပ်စတစ် အိတ်စွပ်ပေးခြင်းဖြင့် နှင်းဒဏ်ခံနိုင်သည်။

၄. လက်ဖက်ပင်ငယ်များကို မြောင်းတူးပြီး သဘာဝမြေဩဇာနှင့် ဓါတ်မြေဩဇာ ထည့်ပေးနိုင်သည်။ သဘာဝမြေဩဇာများကို ထည့်ပါက တစ်ဧကလျှင် ကျင်(၂၀၀၀) ထည့်ပေးရမည်။ ဓါတ်မြေဩဇာထည့်လျှင် တစ်ဧကကို ကျင်(၁၂၀) ထည့် ပေးရမည်။ (၃)လ တစ်ကြိမ် ထည့်ပေးပါ။ မြေဩဇာထည့်ပြီးနောက်ပိုင်း မြေကို ညီအောင်ညှိပြီး ပြောင်းပင်၊ ပဲပင်များကို တပြိုင်နက်တည်း ညှပ်၍ စိုက်ပေးပါ။ မြေဩဇာထည့်လျှင် အပင်နှင့် တစ်ပေကွာ မြောင်းတူး၍ မြေဩဇာ ထည့်ပါ။ မြောင်းတူးနည်းနောက်တစ်မျိုးမှာ လက်ဖက်ပင်ဘေးပတ်ပတ်လည် ထောင့်လေးထောင့်တွင် မြေကြီးကို တူး၍ မြေဩဇာဖြည့်ပါ။ လက်ဖက်ပင် (၁) နှစ် မှ (၂) နှစ်သားအရွယ်ဆိုလျှင် မြောင်းကို (၅-၆) လက်မ တူးပါ။ (၃) နှစ်မှ (၄) နှစ်အပင် (၆-၇)လက်မ တူးပါ။

၅. လက်ဖက်ပင်ကို ပိုးမွှားကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် လက်ဖက်ခင်းတွင် အမြဲကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်၍ လိုအပ်ပါက ဘက်စုံပိုးမွှား ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းကိုသုံး၍ ကာကွယ် ရမည်။

၆. အခြား ကာကွယ်နည်းများမှာ ခြံစည်းရိုးခတ်၍ ကာကွယ်ခြင်း၊ ပေါင်းမြက်များရှင်း၍ ကာကွယ်ခြင်း၊ သီးညှပ် စိုက်ပျိုးခြင်း။

၇. သီးထပ် သီးညှပ်စိုက်ပျိုးရန် နွေရာသီ (၃-၄) လ အတွင်းမှာ ပြောင်းဖူးစိုက်၍ ဆောင်းရာသီတွင် ပဲစိုက်ပါ။ သီးထပ်သီးညှပ် စိုက်ပျိုးလျှင် လက်ဖက်ပင်နှင့် တစ်ပေ အကွာတွင် စိုက်ပါ။ သီးထပ်သီးညှပ် စိုက်ပျိုးခြင်းမှာ အပိုဝင်ငွေ ရရှိ၍ စီးပွားရေး ပြောင်းလဲလာမည်။ မိုးရေတိုက်စားခြင်းလည်း ကာကွယ်နိုင်သည်။ သီးထပ်သီးညှပ် စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် ဆောင်းရာသီတွင် လက်ဖက်ပင် အအေးဒဏ် ခံနိုင်သည်။ သီးထပ် သီးညှပ်ရိတ်သိမ်းပြီးလျှင် သဘာဝမြေဩဇာ ဖြစ်ရန် မြေကြီးထဲသို့ ပြန်မြှုပ်ပေးပါ။

၈. လက်ဖက်ပင် အရိပ်ရစေရန် သစ်ကြားပင် ထည့်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

၉. သစ်ကြားပင်စိုက်လျှင် ပင်ကြား တန်းကြား (၂၄-ပေ x ၃၀-ပေ) စိုက် ပေးပါ။ လက်ဖက်ပင် ခုနှစ်မြောင်းလျှင် သစ်ကြားပင် တစ်မြောင်း ညှပ်စိုက်ပေးပါ။

၁၀. လက်ဖက်ပင်ကို ရေပေးနိုင်ရန်အတွက် ရေကန်များတူး၍ ရေကို သိုလှောင်ထားရမည်။

၁၀။ လက်ဖက်ပင်ကိုင်းဖြတ်နည်းနှင့် ပြုပြင်နည်း

လက်ဖက်ပင်ကိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ လက်ဖက်ပင်ကိုင်းများကို ဖြတ်ရှယ်ချက်မှာ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း လက်ဖက်ညွန့်ခူးရာတွင် လွယ်ကူစေရန်၊ လက်ဖက်ပင်ကိုင်းများကို ဖြတ်ပေးရမည်။ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရန်၊ နေရောင်ခြည် ကောင်း ကောင်း ရရှိစေရန် ဖြစ်သည်။ အညွန့်ပိုထွက်စေရန် ပန်းပွင့်နှင့် အသီးများကို ဖယ်ရှားပေးရမည်။

လက်ဖက်ပင်ကိုင်းဖြတ်ရမည့်အချိန်

လက်ဖက်ပင်ငယ်သောအချိန်တွင် တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် ကိုင်းဖြတ်ပေးရမည်။ ရွှေဖီလက်ဖက်အညွန့် မထွက်ခင် ကိုင်းဖြတ် ပေးရမည်။

လက်ဖက်ပင်အိုကို ခုတ်ညှပ်ပါက လက်ဖက် အထွက် နည်းနိုင်သောကြောင့် ရွှေဖီချိန် လက်ဖက်ခူးပြီးမှသာ ကိုင်းဖြတ် ပေးပါ။

အပင်ငယ်ကို အောက်ခြေ (၁-၅) ထားပြီး အပေါ်အညွန့်ကို (၅-၆) လက်မခန့် ညှပ်ပေးပါ။

(ပထမ အကြိမ်ဖြတ်နည်း)

ဒုတိယအကြိမ်တွင် ညှပ်ပြီးသော အပင်မှ ထွက်လာသော အညွန့်အဖျားကို (၆)လက်မ ထပ်ညှပ်ပေးပါ။

လက်ဖက်ခူးပင်ကို ကိုင်းဖြတ်နည်း

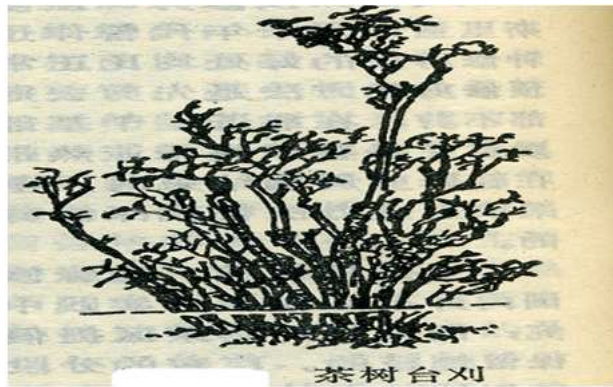
လက်ဖက်ခူးပင်ကို ကိုင်းဖြတ်သောအခါ (၈)ပုံ သဏ္ဍာန် ဝိုက်၍ ညှပ်ပေးရမည်။

လက်ဖက်ပင်အို ကိုင်းဖြတ်နည်း
 လက်ဖက်ပင်အိုကို ကိုင်းဖြတ်နည်းမှာ အပင်၏ ကိုင်းတစ်ဝက်ကျော် ဖြတ်ပေးပါ။

နောက်ဖြတ်နည်းတစ်မျိုးမှာ အမြစ်နှင့် မြေ (၅)လက်မ အကွာထား၍ ဖြတ်ပေးပါ။

အထက်ပါ ဖြတ်နည်းနှစ်နည်းမှာ အပင်အိုကို ပြန်လည်သန်စွမ်းနိုင်သော ကိုင်းဖြတ်နည်း ဖြစ်သည်။

၁၁။ လက်ဖက်ပင်ကိုင်းကူးနည်း

လက်ဖက်ပင် ကိုင်းကူးနည်း၏ အားသာချက်မှာ အရည်အသွေးမကောင်းသော လက်ဖက်ပင်ကို အရည်အသွေးကောင်းသော လက်ဖက်ပင်နှင့် စပ်ပေးပါက အရည်အသွေးကောင်းသော လက်ဖက်ပင်ဖြစ်လာမည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးတွင် မိုးအုံ့သော အချိန်နှင့် မိုးရွာပြီးအေးသောအချိန်၊ နေသာသောအချိန်များတွင် ကိုင်းကူးရန် အကောင်းဆုံး အချိန် ဖြစ်သည်။ (မိုးရွာသောအချိန် ကိုင်းကူးပါက မကောင်းပါ)။ အပင်အို၏ ဖြတ်ထားသော အဖျား၌သာ ကိုင်းကူးပေးပါ။ ကိုင်းကူး၍ထွက်လာသော အညွန့်အဖျားကို ဖြတ်ပေးပါ။

ကိုင်းကူးရန်လိုအပ်သော ပစ္စည်းများမှာ ကပ်ကြေး၊ ရေဘူး၊ ကျောက်လက်၊ ဓါး၊ လက်ဖြတ်လွှ၊ မိုးကာနှင့်ပလပ်စတစ် အကြည်တို့ ဖြစ်သည်။

ကိုင်းကူးလက်ဖက်ပင်ထိန်းသိမ်းနည်းမှာ ကိုင်းကူးထားသော ကိုင်းကို ပလပ်စတစ်ဖြင့် သေချာပတ်၍ ထားပါ။ လက်ဖက်ပင် အညွန့် (၃)ရွက် ထွက်လာလျှင် အကာကို ဖြုတ်ပေးရမည်။ အရည်အသွေး ကောင်းသော လက်ဖက်ပင်ဖြစ်လာစေရန် မြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခြံကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပင်ကိုသော်လည်းကောင်း ပြောင်းလဲပေးရမည်။

မြေကို ပြောင်းလဲခြင်းဆိုသည်မှာ မြောင်းတူး၍ မြေကို တူးဆွပေးပါ။

ခြံကို ပြောင်းလဲခြင်းဆိုသည်မှာ အပူရှိန်ရှိလျှင် အကာအကွယ်ပေးပြီး အပူချိန်မရှိလျှင် အကာအကွယ် ဖြုတ်ပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ လက်ဖက်မျိုး အများစုမှာ (၂၀-၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်တွင် ကြီးထွား နိုင်သည်။ ၃၀- ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် အထက် (သို့မဟုတ်) ၂၀-ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်အောက် ရောက်ရှိပါက ကြီးထွားနှုန်း ကျဆင်းနိုင်သည်။ အစိုဓါတ်မှာ (၈၅)%နှင့် (၇၅)% အကြားတွင် ရှိရမည်။ တစ်မူလျှင် အပင် (၁၂၀၀) စိုက်ပျိုးပါ။

嫁接后套袋保湿、盖遮阳网

2012年4月11日去带后接穗长势

၁၂။ လက်ဖက်ခူးခြင်း

လက်ဖက်ခူးလျှင် နှစ်ရွက်တစ်ညွန့် ဖြစ်ရမည်။ လက်ဖက်ရွက်ကို အနာ မရှိအောင် ခူးပါ။ လက်ဖက်ထည့်သော တောင်းသည် သန့်ရှင်းရမည်။ လေဝင်လေထွက်ကောင်းရမည်။ လက်ဖက် အနုပင် (အပင်ငယ်) ခူးလျှင် အပေါ်ယံအညွန့် ခူးပေးပါ။ အပင်အိုခူးလျှင် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ခူးပေးရမည်။ ခူးပြီးသော လက်ဖက်ကို မဖိဘဲ အရိပ်အောက်ထားပါ။ ပလပ်စတစ်အိတ်နှင့် မထည့်ရ။

ဒုတိယနည်း- တစ်ညွန့်သုံးရွက် ခူးနည်းမှာ လက်ဖက်စိမ်း ပြုလုပ်သော ကုန်ကြမ်းဖြစ်သည်။
တတိယနည်း- တစ်ညွန့်နှင့်လေးရွက် ဖြစ်သည်။ လက်ဖက်ရင့် ဖြစ်သည်။

၁၃။ လက်ဖက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တရုတ်ပြည်တွင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့်အချက်များ

တရုတ်ပြည်တွင် ကျန်းမားရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော လက်ဖက်၊ အဆိပ်အတောက်မရှိ သံခါတ်မရှိပါက အစိုးရ ကျန်းမာရေးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက် ရရှိနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော လက်ဖက်ခြံ ပြုပြင်နည်းမှာ လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ရေရရှိနိုင်မှုနှင့် မြေဆီဩဇာကောင်းရမည်။

လက်ဖက်စိုက်ပျိုးရန် အကောင်းဆုံးမှာ တောင်၊ ရေမြောင်း၊ ရေအိုင်၊ အရိပ်ရသော အပင်ကြီး ရှိရမည်။ မြောင်းတူးပေးရမည်။ တောင်ကုန်းတွင်စိုက်လျှင် မြေလျှော့မကျစေရန်(မြေဆီလွှာပြုန်းတီးမှု မဖြစ်စေရန်) ပြုပြင် ကာကွယ်ရမည်။

မျိုးပင်ရွေးချယ်နည်းမှာ တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ အမျိုးအစားမတူဘဲ ပျိုးပင်စိုက်လျှင် ကျန်းမာ သန်စွမ်းသော အပင်ကို ရွေးချယ်စိုက်ပေးရမည်။ မြေကို တူးဆွဲပေးခြင်းသည် လက်ဖက်ပင် ရှင်သန်ခြင်း အတွက် အဓိကအချက် ဖြစ်သည်။ မြေတူးဆွဲပြီး အပေါ်ယံမြေသားနှင့် မြေအမာကို ခွဲခြားထည့်ပါ။ မြေတူးဆွဲသည့် အနက်မှာ (၂) လက်မ ရှိသည်။

လက်ဖက်ဖြင့်ထုတ်လုပ်ထားသော အစားအသောက်များ

လက်ဖက်ပါသော အစားအသောက်များမှာ တရုတ်ပြည်တွင် (၉) ရာစုနှစ် မှစ၍ တီထွင်သော ကုန်ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး ဖြန့်ချိရောင်းချပေးသည်။ စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်သော အစိမ်းရောင်လက်ဖက်ဖြင့် ပြုလုပ်သော အစားအစာသည် အစိုးရခွင့်ပြုချက် ရရှိသော အမှတ်တံဆိပ် ဖြစ်ရမည်။ အစိမ်းရောင် စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများကို (က) အမျိုးအစား နှင့် (ခ) အမျိုးအစားဟူ၍ (၂) မျိုးခွဲ ထားသည်။ (က) အမျိုးအစားမှာ လက်ဖက်ခြံရှိ

လက်ဖက်ပင်များတွင် ဓါတ်မြေဩဇာ အသုံးမပြုဘဲ သဘာဝမြေဩဇာဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးထားသော လက်ဖက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ (ခ) အမျိုးအစားမှာ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အသုံးပြုခွင့်ရထားသော်လည်း သတ်မှတ်ထားသော ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးပမာဏကိုသာ သုံးစွဲခွင့် ပြုထားသည်။ တရုတ်ပြည်တွင် မြို့နယ် (၁၇) မြို့နယ်နှင့် အထူးဒေသ (၃၆)ခု၊ လက်ဖက်ထွက်ဒေသ (၈၁)ခု လက်ဖက်ထွက် ကုမ္ပဏီများ စုပေါင်း သဘောတူညီမှု ရယူပြီး အစိမ်းရောင်လက်ဖက် အစားအစာများ ထုတ်လုပ်သည်။ အစိမ်းရောင်လက်ဖက်အစားအစာအတွက် အဓိကအရေးအကြီးဆုံးမှာ လက်ဖက်ခြံ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ရေနှင့်မြေသန့်ရှင်းရမည်။ သို့မှသာ ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများမှာ သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်၍ အာဟာရ ပြည့်ဝသော ပစ္စည်းများ ထွက်လာမည်။

လက်ဖက်ပင် ပိုးမွှားကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်း

လက်ဖက်ပင်တွင် ကျရောက်သော ပိုးမွှားများကို အကောင်ကပ်သော (စေးကပ်) ထောင်ချောက် များကို အသုံးပြု၍ ကာကွယ်နိုင်သည်။ အချို့အကောင်များကို မီးထောင်ချောက်များ အသုံးပြု၍ နှိမ်နင်းနိုင်သည်။

၁၄။ လက်ဖက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင် လိုက်နာရမည့်အချက်များ

- လက်ဖက်စိုက်ပျိုးရာတွင် ဓာတုဆေးများ လုံးဝမသုံးရ။
- လက်ဖက်ခြံ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကောက်ရိုးမီးများ မရှိရ။
- လက်ဖက်စိုက်ခင်းသည် လေဝင်လေထွက် ကောင်းရမည်။
- လက်ဖက်များကို အခြားအရာများနှင့် ရောမထည့်ရ။
- လက်ဖက်ခူးချိန်မှစပြီး လက်ဖက်ခြောက်ထုတ်လုပ်ချိန်အထိ အစမှ အဆုံး မှတ်တမ်းရှိရမည်။
- လက်ဖက်ထုတ်ကုန်များကို နှစ်နှစ်ထက်ကျော်လွန်၍ သိုလှောင်ခြင်း မပြုရပေ။

လက်ဖက်ခြံပြောင်းလဲခြင်းနှင့် လက်ဖက်ခြံအသစ် တည်ထောင်ခြင်း

လက်ဖက်ခြံသည် မြို့၊ ကျေးရွာ၊ လမ်းမကြီးများနှင့် ဝေးရမည်။ သို့မှသာ စက်ရုံများမှ မီးခိုးငွေ့နှင့် လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့များ ကင်းဝေး၍ လက်ဖက်ခင်း များသည် ကောင်းမွန်လာပါမည်။ လက်ဖက်ခြံ၏ အဓိကအချက်မှာ မြေ၊ ရေ၊ လေ ကောင်းမွန်ရန် ဖြစ်သည်။

လက်ဖက်ခြံထိန်းသိမ်းကာကွယ်နည်း

တောင်ကုန်း၊ ချောင်း၊ ရေမြောင်း၊ ရေအိုင် သဘာဝသစ်တော စသည်တို့သည် လက်ဖက် ခြံကို သဘာဝဒဏ်မှ ကာကွယ်နိုင်သည်။

အထက်ပါ သဘာဝအကာကွယ်မရှိပါက နှစ်ရှည်ပင်များနှင့် ရော၍ သီးထပ်သီးညှပ် စိုက်ပေး ရမည်။ လက်ဖက်ခြံကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ပြီး ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ရမည်။ လက်ဖက် ခြံကို သဘာဝမြေဩဇာမှန်မှန်ထည့်ပေးပြီး မြေဆီဩဇာ ကောင်းမွန်စေရန် ဂရုစိုက်ပေးရမည်။ လက်ဖက် ခြံကို ပိုးမွှားကာကွယ်ပေးရမည်။ တရုတ်ပြည်တွင် လက်ဖက်နှင့် ပက်သက်ပြီး စစ်ဆေး သောအခါ အစားအသောက်ကြီးကြပ် ထုတ်လုပ်ရေးဌာနမှ ခွင့်ပြုချက်မရရှိလျှင် လက်ဖက်ခင်းကို ပြန်လည် ပြုပြင်လုပ်ဆောင်၍ ပြန်လည် စစ်ဆေးခံရသည်။

လက်ဖက်ခြံအသစ် တိုးချဲ့ခြင်း

လက်ဖက်ခြံတွင် လက်ဖက်ပင် မြောင်းတိုင်း ကုန်ထုတ်လမ်း ရှိရမည်။ သို့မှသာ လက်ဖက်ခူးရန် လွယ်ကူခြင်း၊ လက်ဖက်သယ်ရန် လွယ်ကူခြင်း၊ မြေဩဇာတင်သည့် ကားများ အလွယ်တကူ ဝင်နိုင်မည်။ လမ်း၏ အကျယ်သည် (၁၈-၂၄) ပေ အကျယ်ရှိရမည်။ လူသွားလမ်းမှာ (၄.၆) ပေ ရှိရမည်။

မိုးရွာပြီး စီးကျလာသော ရေများ လက်ဖက်ပင်အား မထိစေရန် မြောင်းပေးပြီး တောင် အောက်တွင် ရေမြောင်း၊ ရေအိုင်များ၊ ဆည်မြောင်းများ ပြုလုပ်ထားရမည်။

လက်ဖက်ခြံအသစ်တိုးချဲ့ရန်မြေ၏ တောင်စောင်းသည် ၂၅ ဒီဂရီ ကျော်လွန်ပါက လက်ဖက် စိုက်ပျိုးရန် မသင့်ပေ။ လက်ဖက်ပင်လိုင်း အရှည်မှာ ပေ (၁၅၀) ရှိရမည်။ မြေကို အတိုင်းအတာ ကြည့်ပြီး စိုက်ပေးပါ။

ကုန်းမြေလက်ဖက်ခြံမှာ လှေကားထစ်များပြုလုပ်၍ စိုက်ပျိုးပေးရမည်။ လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးလျှင် အကျယ်သည် (၄.၆) ပေ ထက် မနည်းစေဘဲ စိုက်ပေးပါ။ အရိပ်ရစေရန် နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးပေးရမည်။ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဝင်ငွေ့ကိုလည်း တိုးစေသည်။ ဥပမာ- သစ်ကြားပင်စိုက်ခြင်း။

茶园割灌机（修剪机）

手提式修剪机

微耕机（气死牛）

背负式单人采茶机

အချိန်အတွယ်၊ အတိုင်းအတာများ

- ၁ ဧက = ၆.၀၇ မူ
- ၁ ပိဿာ = ၁.၆၃ ကီလိုဂရမ်
- ၁ ကီလိုဂရမ် = ၂ ကျင် (တရုတ်)
- ၁ မီတာ = ၃.၂၈ ပေ
- ၁ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် = ၃၃.၈ ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက်